

NESBA

DIGITAL ACADEMY

AYT Biyoloji Yanlış Analiz Sistemi

Yanlışını Tanı / Nedenini Bul / Tekrarını Engelle

Yapay zekâ destekli kişisel hata analizi

Barış Hoca

KİŞİSEL ÇALIŞMA KİTABI

AYT 2027

ÜCRETSİZ ÖRNEK

Doğru Bilgi, Yanlış Kapsam

Bu 12 sayfalık örnek, AYT Biyoloji Yanlış Analiz Sistemi'nin nasıl çalıştığını göstermek için hazırlandı. Tam ürünün küçük ama gerçek bir parçasıdır.

Sorun ne?

Bir biyoloji sorusunu okuyorsun. Konuyu biliyorsun — hatta iyi biliyorsun. Ders kitabından tanıdığın bir cümleyi işaretliyorsun ve *yanlış* yapıyorsun. Çünkü o cümle çoğu durumda doğrudur; ama soru **"kesinlikle"** diye sormuştur ve cümlenin bir istisnası vardır.

AYT Biyoloji'de net kaybının önemli bir kaynağı, bilmediğin sorular değil, **bildiğin bir bilgiyi olduğundan geniş ya da dar kullanmaktır**. Bu kayıp konu tekrarıyla kapanmaz, çünkü eksik olan konu değildir.

BU SİSTEM NE YAPIYOR?

Her yanlışını yedi ana kategori ve 39 alt türe ayrılmış bir sistemle etiketliyorsun. Ama sistem tek bir soruyla başlıyor: **"Kararımı veren ifade her zaman mı doğru, bazı durumlarda mı?"** Sınavda ne düşündüğünü (H / B) ve gerçekte ne olduğunu yan yana yazıyorsun. İki harf uyuşmuyorsa eksik olan bilgi değildir — *bilginin sınırıdır*. Kapatan şey, her kuralı geçerli olduğu durum ve istisnasıyla kaydetmektir.

Bu örnekte neler var?

İÇERİK	SAYFA
Yanlış türleri sisteminin özeti — 7 kategori, 39 alt tür	4–5
Doldurulmuş örnek: damarlar sorusu ve tam analizi	6
Karar ağacının ilk iki sorusu	7
6 adet boş Hızlı Yanlış Kartı — bugün kullanmaya başlayabilirsin	8–10
Tam üründe neler var?	11–12

BU ÖRNEĞİ NASIL KULLANMALISIN?

1. Önce 4–5. sayfadaki hata türleri tablosunu oku.
2. Son denemenin **biyoloji bölümünü** aç, yanlışlarından beşini seç.
3. Her birinde kararını veren kilit ifadeyi bul ve yanına iki harf yaz: sınavda **H** mi **B** mi saydın, gerçekte hangisi?
4. 8–10. sayfadaki boş kartlarla o beş yanlışı analiz et.
5. Bir hafta sonra aynı beş hata türünü tekrar yapıp yapmadığına bak.

Bu beş adım, sistemin işe yarayıp yaramadığını sana **kendi verinle** gösterir. Tam ürünü almadan önce test etmeni öneririz.

SİSTEMİN ÇEKİRDEĞİ

Yanlış Türleri Sistemi — Özet

Tam üründe bu 39 türün her biri için tanım, belirti, kontrol sorusu ve uygulanabilir çözüm yöntemi bulunuyor. Aşağıda kod listesinin tamamını görüyorsun.

KOD	KATEGORİ	ALT TÜRLER
BK	Bilgi ve Kavram "Gereken bilgi bende var mıydı?"	Konuyu hiç bilmeme · Terim bilmeme · Yanlış hatırlama · Yapı-görev eşleştirme eksikliği · Yer ve köken bilgisi eksikliği · Tanımı bilme, örneği tanımmama
KA	Kavram Ayırımı "İki benzer kavramı ayırdım mı?"	Adı benzeyen yapıları karıştırma · Zıt etkili çiftleri ters eşleme · Süreç çiftlerini karıştırma · Düzeyleri karıştırma · Gündelik anlamla okuma
KG	Kapsam ve Genelleme "Her zaman mı, bazı durumlarda mı?"	Tipik örneği genel kural sanma · İstisnayı unutma · Mümkün olanı zorunlu sayma · Hayalî istisna yüzünden doğruyu eleme · Koşula bağlı kuralı koşulsuz uygulama
SS	Süreç ve Sıra "Süreci doğru izledim mi?"	Aşama sırasını karıştırma · Neden ile sonucu ters kurma · Zincirde adım atlama · Geri bildirimi ters kurma · Girdi ve ürünü yanlış izleme · Bir aksaklığın sonucunu zincirleyememe
DG	Deney ve Grafik "Veri bunu gerçekten gösteriyor mu?"	Eksen, birim ve lejandı okumama · Bağımlı ve bağımsız değişkeni karıştırma · Kontrol grubunu kullanmama · Verinin göstermediğini sonuç sanma · Sınırlayıcı etkeni ve platoyu yorumlayamama · Oran, miktar ve hızı karıştırma
OS	Okuma ve Seçenek "Önümdekini doğru okudum mu?"	Olumsuz kökü kaçırma · Kökteki kesinlik derecesini okumama · Öncülleri eksik değerlendirme · Soru metnindeki koşulu atlama · İkiye indirip yanlış seçme
SD	Sınav Davranışı "Davranışım zarar verdi mi?"	Hızlı çözme · Süre baskısı · Soruda takılıp kalma · Gereksiz cevap değiştirme · Tahminle işaretleme · Zihinsel yorgunluk

BU SİSTEMDE "DİKKATSİZLİK" DİYE BİR HATA TÜRÜ YOK

Çünkü "dikkatsizlik" bir teşhis değil, teşhisten kaçıştır: hiçbir eylem planı üretmez. Öğrencilerin dikkatsizlik dediği şey incelendiğinde çoğu zaman yukarıdaki 39 türden biri çıkar — ve bazen dikkatle hiç ilgisi yoktur.

Örnek: "dikkatsizlik" dediğin şeyin gerçek adı

SENİN DEDİĞİN	GERÇEK ADI	UYGULANABİLİR KARŞILIĞI
"Ama işaretlediğim bilgi doğru"	KG-2	Kilit ifadenin istisnasını yazmak; istisnası varsa "kesinlikle" kökünde o seçenek elenir
"Soruyu ters anlamışım"	OS-1	Kökü kalemle okuyup "yanlıştır", "beklenmez" kelimelerinin altını çizmek
"Grafiği yanlış okudum"	DG-1	Yoruma başlamadan başlığı, eksenleri ve serileri yazmak
"Bu bilgi doğru ama deney göstermiyormuş"	DG-4	Her seçenek için tabloda ya da grafikte bir yer göstermek
"Bir adımı unutmuşum"	SS-3	Süreci kutu-ok ile kâğıda çizmek
"İkiye indirdim, yanlışını seçtim"	OS-5	Kalan iki seçeneğin tek farkını bulup o farkın soruda karşılığını aramak

KARAR AĞACI

Tam üründe, yanlışını üç soruda kodlamayı sağlayan üç sayfalık bir karar ağacı var. İlk soru şu: **"Kilit ifadeyi nasıl değerlendirdim, gerçekte ne?"** İki harf uyuşmuyorsa kapsam ve genelleme koluna, uyuşuyorsa "soruyu, koşulu ve veriyi doğru okudum mu?" sorusuna geçiyorsun. Kartı doldurmadan önce yarım dakikanı alıyor.

ÖRNEK 05 · İNSAN FİZYOLOJİSİ / DOLAŞIM SİSTEMİ

SORU

İnsanda kan damarlarıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi **kesinlikle** doğrudur?

- A) Atardamarlar oksijence zengin kan taşır.
- B) Kanın akış hızı en yüksek kılcal damarlardadır.
- C) Kılcal damarların çeperi tek katlı yassı epitelden oluşur.
- D) Toplardamarlardaki kan basıncı atardamarlardakinden yüksektir.
- E) Aort, kalpten akciğerlere kan taşır.

İŞARETLEDİĞİM
A

DOĞRU
C

SÜRE · KAYNAK
25 sn · H → gerçekte B

BEN NASIL DÜŞÜNDÜM?

"Atardamar temiz kan, toplardamar kirli kan. Bunu yıllardır biliyorum."

"Soru 'kesinlikle' diyor; A zaten ders kitabı cümlesi gibi."

◀ **SAPMA NOKTASI:** Kilit ifadeyi ("atardamarlar oksijence zengin kan taşır") **HER ZAMAN** doğru saydım; akciğer atardamarını hiç düşünmedim.

C'yi okudum ama dolaşım sorusunda "epitel" kelimesi garip geldi, üzerinde durmadım.

DOĞRU YOL — İSKELET

- 1 Kök "kesinlikle" diyor → her seçenek için bir **karşı örnek** ara.
- 2 A: Atardamar, kanı kalpten **götüren** damardır; tanımı oksijenle değil yönle yapılır. Akciğer atardamarı oksijence fakir kan taşır → A her zaman doğru değil.
- 3 C: Kılcal damarların çeperi tek katlı yassı epitelden oluşur; madde alışverişi bu ince çeper sayesinde gerçekleşir. Karşı örneği yok → C.
- 4 Eleme: B — akış hızı en düşük kılcal damarlardadır; D — basınç atardamarlarda daha yüksektir; E — aort kanı vücuda, akciğer atardamarı akciğerlere taşır.

NEREDE SAPTIM?

KG-2

İstisnayı unutma

BK-3

Yanlış hatırlama

KİLİT İFADE: HER ZAMAN MI, BAZI DURUMLARDA MI?

Ben: H — "atardamar = oksijence zengin kan" her zaman doğru sandım. **Gerçekte:** B — büyük dolaşımdaki atardamarlar için doğru, akciğer atardamarı için yanlış. Atardamarı atardamar yapan, taşıdığı kanın oksijeni değil, **kanı kalpten götürmesidir.**

BU NEDEN BİR BİLGİ EKSİĞİ DEĞİL?

Akciğer atardamarını biliyorum; küçük dolaşımı çizebilirim. Kaybettiğim şey bilgi değil, bilgiyi **kök "kesinlikle" dediğinde sınamamak.** Soru yazarı yıllardır tekrarlanan bu tanıdık cümleyi hedeflemiş. İkincil kod BK-3, çünkü atardamarın tanımını oksijen üzerinden kaydetmişim.

BU HATAYI ÜRETEN DAVRANIŞ

"Kesinlikle" kökünde en tanıdık cümleyi en güvenli seçenek sanıyorum. Oysa en tanıdık cümle, istisnası en çok unutilan cümledir.

ALTIN KURALIM

"Kesinlikle" soran kökte en tanıdık seçeneğe önce bir karşı örnek ararım.

Kontrol sorum: "Bu kuralın ders kitabında geçen bir istisnası var mı?"

Tekrar yöntemim: 1. gün: dolaşım konusundaki beş kuralı istisnasıyla birlikte kural-istisna listesine yazacağım. 3. gün: "kesinlikle" köklü 10 dolaşım sorusu çözeceğim.

Karar Ağacı — İlk İki Soru

1. SORU: Kilit ifadeyi nasıl değerlendirdim, gerçekte ne? (BEN H / B → GERÇEKTE H / B / X)

UYUŞMUYOR (H → B ya da B → H)

Bilgi doğru ama kapsamını yanlış kurdun. Kaybın büyük olasılıkla burada:

En çok işlenen örneği bütün canlıların / durumların kuralı yaptım
KG-1 · En sık görülen.

Ders kitabının öğrettiği istisnayı unuttum
KG-2

Olabilecek bir şeyi kesin saydım
KG-3 · "kesinlikle" köklerinde

Sorunun koşulu dışındaki bir istisnayla doğruyu eledim
KG-4 · B → H yönü

Koşula bağlı bir kuralı koşul sağlanmadan kullandım
KG-5

Kavram Ayrımı Kartına geç
Kapsam sınırı tablosunu doldur.

UYUŞUYOR ya da GERÇEKTE X

Kapsam kararın ya doğrudu ya da ifade hiç doğru değildi. Öyleyse 2. soruya geç.

2. SORU: Soruyu, koşulu ve veriyi doğru okudum mu?

HAYIR — okuma hatası yaptım:

Olumsuz kökü kaçırdım
OS-1 · "yanlıştır", "beklenmez"

Kökteki kesinlik derecesini okumadım
OS-2

Öncülleri tek tek sınımadım
OS-3

Soru metnindeki koşulu atladım
OS-4

Eksen, birim, lejandı okumadım
DG-1

Değiştirilen ile ölçüleni karıştırdım
DG-2

EVET — doğru okudum.
Sonraki sayfadaki 3. soruya geç.

Hızlı Yanlış Kartı		TARİH ___ / ___ · SORU NO _____	
ÜNİTE / KONU	İŞARETLEDİĞİM / DOĞRU	H / B — BEN → GERÇEK	HATA KODU
SAPMA NOKTAM Tam olarak nerede yanlış düşündüm?			
DOĞRU CEVABIN DAYANAĞI		KAÇIRDIĞIM İPUCU / KOŞUL	
ALTIN KURALIM			
TEKRAR	1. G ☐	3. G ☐	7. G ☐
			14. G ☐
			KAPANDI ☐

KESME ÇİZGİSİ

Hızlı Yanlış Kartı		TARİH ___ / ___ · SORU NO _____	
ÜNİTE / KONU	İŞARETLEDİĞİM / DOĞRU	H / B — BEN → GERÇEK	HATA KODU
SAPMA NOKTAM Tam olarak nerede yanlış düşündüm?			
DOĞRU CEVABIN DAYANAĞI		KAÇIRDIĞIM İPUCU / KOŞUL	
ALTIN KURALIM			
TEKRAR	1. G ☐	3. G ☐	7. G ☐
			14. G ☐
			KAPANDI ☐

Hızlı Yanlış Kartı		TARİH ___ / ___ · SORU NO _____	
ÜNİTE / KONU	İŞARETLEDİĞİM / DOĞRU	H / B — BEN → GERÇEK	HATA KODU
SAPMA NOKTAM Tam olarak nerede yanlış düşündüm?			
DOĞRU CEVABIN DAYANAĞI		KAÇIRDIĞIM İPUCU / KOŞUL	
ALTIN KURALIM			
TEKRAR	1. G ☐	3. G ☐	7. G ☐
			14. G ☐
			KAPANDI ☐

----- KESME ÇİZGİSİ -----

Hızlı Yanlış Kartı		TARİH ___ / ___ · SORU NO _____	
ÜNİTE / KONU	İŞARETLEDİĞİM / DOĞRU	H / B — BEN → GERÇEK	HATA KODU
SAPMA NOKTAM Tam olarak nerede yanlış düşündüm?			
DOĞRU CEVABIN DAYANAĞI		KAÇIRDIĞIM İPUCU / KOŞUL	
ALTIN KURALIM			
TEKRAR	1. G ☐	3. G ☐	7. G ☐
			14. G ☐
			KAPANDI ☐

Hızlı Yanlış Kartı		TARİH ___ / ___ · SORU NO _____	
ÜNİTE / KONU	İŞARETLEDİĞİM / DOĞRU	H / B — BEN → GERÇEK	HATA KODU
SAPMA NOKTAM Tam olarak nerede yanlış düşündüm?			
DOĞRU CEVABIN DAYANAĞI		KAÇIRDIĞIM İPUCU / KOŞUL	
ALTIN KURALIM			
TEKRAR	1. G ☐	3. G ☐	7. G ☐
			14. G ☐
			KAPANDI ☐

KESME ÇİZGİSİ

Hızlı Yanlış Kartı		TARİH ___ / ___ · SORU NO _____	
ÜNİTE / KONU	İŞARETLEDİĞİM / DOĞRU	H / B — BEN → GERÇEK	HATA KODU
SAPMA NOKTAM Tam olarak nerede yanlış düşündüm?			
DOĞRU CEVABIN DAYANAĞI		KAÇIRDIĞIM İPUCU / KOŞUL	
ALTIN KURALIM			
TEKRAR	1. G ☐	3. G ☐	7. G ☐
			14. G ☐
			KAPANDI ☐

TAM ÜRÜN

Tam Üründe Neler Var?

AYT Biyoloji Yanlış Analiz Sistemi — 141 sayfa, A4, dijital PDF. Yazıcıdan çıkarılabilir, tablette dijital kalemle doldurulabilir.

KISIM	SAYFA	İÇERİK
I · Sistemi Anla	11	"Her zaman mı, bazı durumlarda mı?" sorusunun neden her şeyi belirlediği, 10 adımlık analiz döngüsü, AYT Biyoloji konu haritası ve kendi durum tablon
II · Yanlışını Tanı	23	7 kategori ve 39 alt hata türünün tamamı: tanım, belirti, kontrol sorusu, uygulanabilir çözüm + üç sayfalık karar ağacı ve sık karışan kod çiftleri
III · Kart Sistemi	11	Altı kart türü (kavram ayrımı, süreç ve sıra, deney ve grafik...), Ana Yanlış Kartının alan alan açıklaması, akış şeridi ve plato çizimleri
IV · Doldurulmuş Örnekler	23	20 özgün AYT tarzı biyoloji sorusu (9 fizyoloji · 2 ekoloji · 2 genden proteine · 4 enerji · 2 bitki · 1 süre vakası; 5'i hesaplı) ve her birinin tam analizi
V · Senin Kartların	41	12 Ana · 10 Hızlı · 7 Kavram Ayrımı · 7 Süreç ve Sıra · 5 Deney ve Grafik · 4 Dikkat ve Süre Kartı
VI · Ölç ve Yönet	16	10 kartlık analiz raporu (okuma / hatırlama / çıkarım oranları ve kapsam sayımı), haftalık gelişim raporu, 30 günlük program, 1–3–7–14 tekrar sistemi, hata kapatma testi
VII · Destek	9	Yapay zekâ yanlış analiz promptu, 30. gün kişisel çalışma kararı, kapanış

BU ÜRÜN KİMİN İÇİN?

- Biyoloji neti belirli bir aralıkta sıkışmış olanlar
- "Ama işaretlediğim bilgi doğrudu" diyenler
- "Kesinlikle" köklü ve deney-grafik sorularında kaybedenler
- Her yanlışına "dikkatsizlik" diyenler
- Yanlış defteri tutmayı denemiş ve bırakmış olanlar
- 11, 12. sınıflar ve mezunlar

BU ÜRÜN KİMİN İÇİN DEĞİL?

- Kartları düzenli kullanmak istemeyenler
- Yalnızca hazır cevap ve çözüm arayanlar
- Hiç soru çözmeden net artışı bekleyenler
- Konuları hiç çalışmamış olanlar — önce konu, sonra bu sistem

DÜRÜST BİR NOT

Bu ürün belirli bir net, puan ya da sıralama garantisi **vermez**. Böyle bir söz veren hiçbir kaynağa da inanma. Ürünün sağladığı şey bir sonuç sözü değil, *çalışmanın niteliğini ölçülebilir hâle getiren bir yöntemdir*. Yöntemin sende işe yarayıp yaramadığına, başkasının ortalamasına bakarak değil, kendi tablona bakarak karar vereceksin.

TAM ÜRÜNE GEÇMEK İÇİN

shopier.com/NesbaDigitalAcademy

Sorularınız için: destek@nesbadigitalacademy.com · [@nesbadigitalacademy](https://www.instagram.com/nesbadigitalacademy)

B A R I Ş H O C A

NESBA Digital Academy

© NESBA Digital Academy. Bu ücretsiz örnek serbestçe paylaşılabilir; tam ürünün paylaşılması ve çoğaltılarak dağıtılması izne tabidir. Üründe yer alan sorular özgün olarak yazılmıştır. NESBA Digital Academy'nin ÖSYM ile resmî bir bağı yoktur.